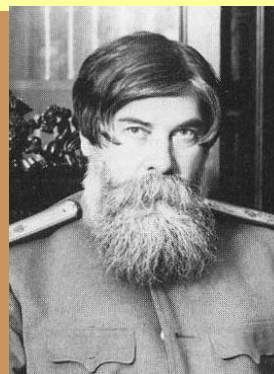
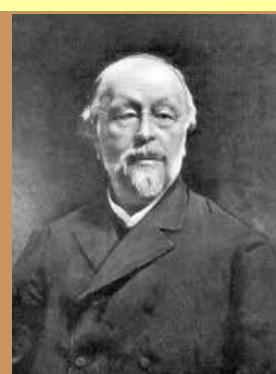
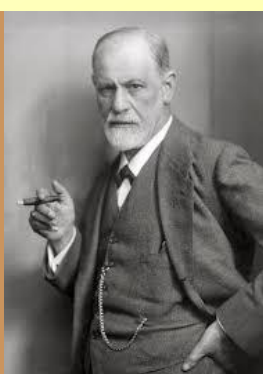

*Творча спадщина майстрів
психології
(рідкісні видання XIX - поч. XX ст.)*

Слово «психологія» утворене з грецьких слів «психа» (душа) і «логос» (вчення, наука).

Теоретичні витоки психології як окремої галузі знань виникли в давньогрецькій філософії більше двох тисяч років тому.

У процесі розвитку психології виділялося три основні її предмети: душа, свідомість, поведінка.

Основні етапи розвитку психології як науки:

- античність, епохи Середньовіччя і Відродження – *наука про душу;*
- XVII ст. – *наука про свідомість;*
- XX ст. – *наука про поведінку;*
- сучасний етап – *наука, що вивчає факти, закономірності та механізми психіки.*

**Представляємо вашій увазі прижиттєві
видання праць відомих психологів, які
внесли помітний вклад у розвиток
психологічної науки і практики.**

АЛЕКСАНДЕР БЕН (1818-1903)

Шотландський філософ, психолог і педагог. Один із чільних представників асоціативної психології. Засновник провідного філософського журналу Великобританії «Mind» (1876).

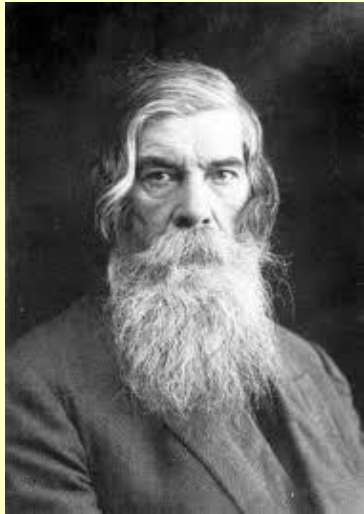
Бэн, А. Об изучении характера / А. Бэн. – [Санкт-Петербург] : [б. и.], 1866. – 521 с.

Автор вказує на три основні фактори, що формують характер, – природні задатки психіки, умови середовища і виховання. Кожна людина має займати те місце в суспільстві і виконувати ту діяльність, що відповідає її характеру.

ОГЛАВЛЕНИЕ.	
	Стр.
ГЛАВА I. Теория характера	1
ГЛАВА II. Заслуги эрменологии	20
ГЛАВА III. Наклонности по эрменологической схемѣ	73
ГЛАВА IV. Чувства по эрменологической схемѣ	138
ГЛАВА V. Интеллектуальная способность по эрменологической схемѣ	223
ГЛАВА VI. Пропуски эрменологии	268
ГЛАВА VII. Естественная или мимовольная энергия	288
ГЛАВА VIII. Эмоциональный темпераментъ	308
ГЛАВА IX. Отдѣльные эмоции	331
ГЛАВА X. Интеллектъ вообще	381
ГЛАВА XI. Интеллектъ практическаго склада.— благоразуміе	424
ГЛАВА XII. Интеллектуальный элементъ альтризма.—симпатія	438
ГЛАВА XIII. Специальная свойства интеллекта	455
ГЛАВА XIV. Талантъ	464
ГЛАВА XV. Геній	487

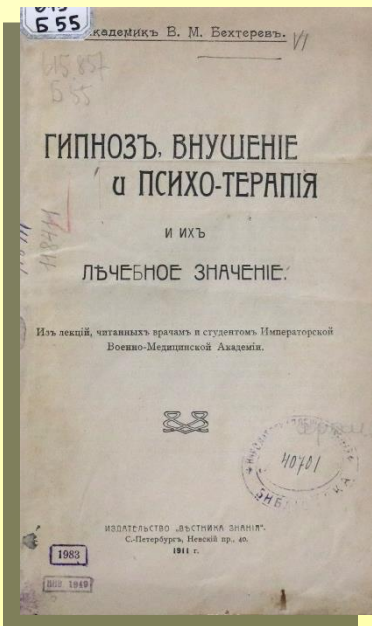
БЕХТЕРЕВ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ (1858 – 1927)

Медик-психіатр, психолог, невропатолог. Засновник патопсихологічного напрямку і рефлексології.

Бехтерев, В. М. Гипноз, внушение и психотерапия и их лечебное значение : из лекций, чит. врачам и студентам Императорской Военно-медицинской академии. / В. М. Бехтерев. – Санкт-Петербург : Изд-во «Вестника знания», 1911. – 60 с.

Автор велику увагу приділяє основам психотерапії, вченню про сон і гіпноз, техніці та методиці гіпнозу, питанням спеціальної психотерапії.

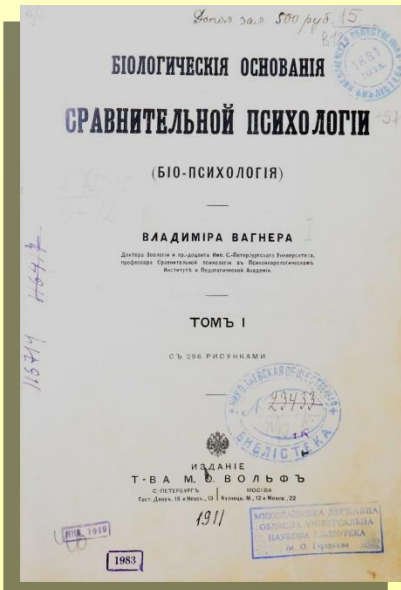
ВАГНЕР ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ (1849-1934)

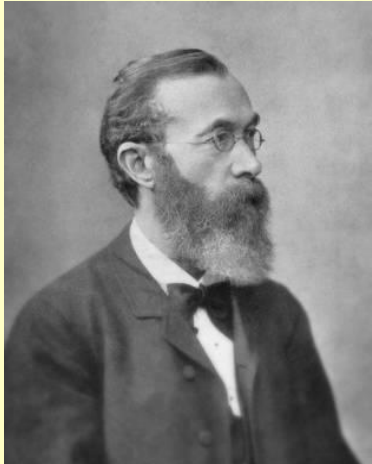
Зоолог і зоопсихолог, психолог, доктор зоології, професор. Засновник порівняльної психології.

Вагнер, В. Биологические основания сравнительной психологии : (био-психология). В 2 т. Т. 1 / В. Вагнер. – Санкт-Петербург ; Москва : Изд. Т-ва М. О. Вольф, 1911. – 436 с., 296 рис.

Автор вважає, що поряд зі спеціальними розумовими здібностями людини, існують інші, що успадковані від тварин і відносяться до області інстинктивної діяльності (розмноження, харчування, самозбереження). Вагнером пропонується новий шлях дослідження на основі сформульованого ним «об'єктивного біологічного методу».

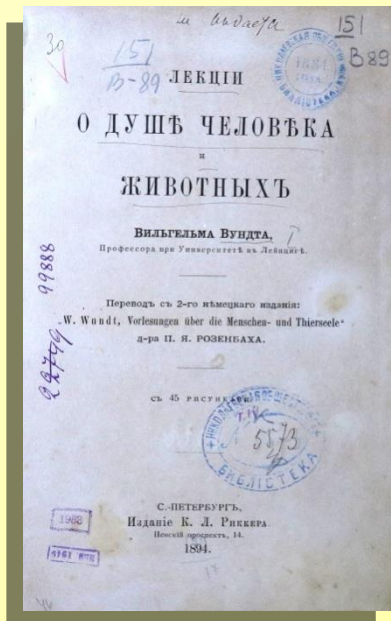
ВІЛЬГЕЛЬМ МАКСИМІЛІАН ВУНДТ (1832-1920)

Німецький фізіолог і психолог. Засновник експериментальної психології. Відкрив першу в світі психологічну лабораторію (1879).

Вундт, В. Лекции о душе человека и животных / В. Вундт ; пер. с 2-го нем. изд. П.Я. Розенбаха. – Санкт-Петербург : Изд. К.Л. Риккера, 1894. – 465 с., ил.

Книга складається з 30 лекцій, що розглядають наступні питання: вчення про відчуття; виникнення просторових знань; бажання; психологія тварин та їхнє душевне життя; афекти, інстинктивні дії, воля та свобода; безсмертя душі, душевні і тілесні сутності душі.

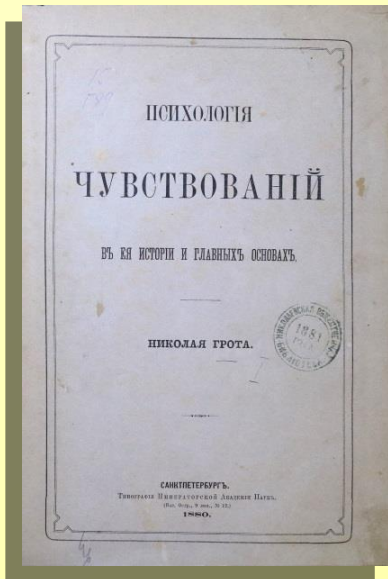
ГРОТ МИКОЛА ЯКОВИЧ (1852-1899)

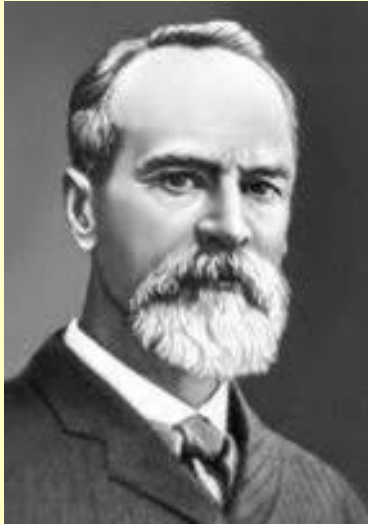
Філософ і психолог. Активний прихильник практичного використання психології. Перший редактор журналу «Вопросы философии и психологии».

Грот, Н. Я. Психология чувствований в её истории и главных основах : исследования / Н. Я. Грот. – Санкт-Петербург : Тип. Имп. АН, 1879-1880. – 568 с.

Автор доводить можливість експериментального дослідження емоцій. Визначає відчуття як суб'єктивну оцінку гармонії або дисгармонії між витратою речовин у нашому організмі й їхнім накопиченням.

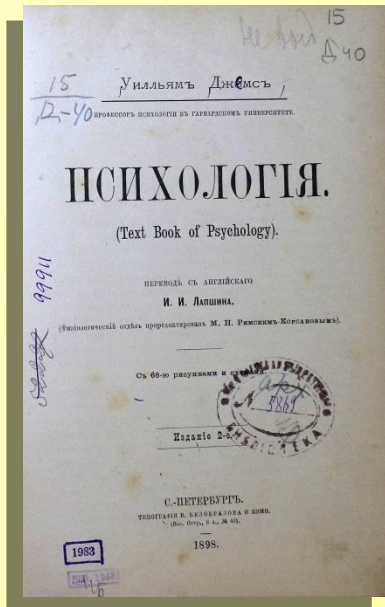
ВІЛЬЯМ ДЖЕМС (1842-1910)

Американський психолог і філософ. Засновник прагматично орієнтованої функціональної психології. Співавтор теорії емоцій Джемса - Ланге.

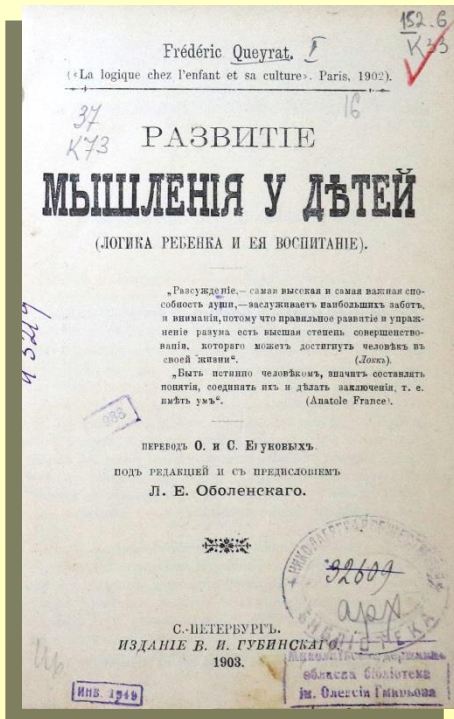
Джемс, У. Психология / У. Джемс ; пер. с англ. И. И. Лапшина ; физиол. отд. проред. М. Н. Римским-Корсаковым. – 2-е. изд. – Санкт-Петербург : Тип. В. Безобразова и К°, 1898. – 412 с., 23 с. ил.

У книзі представлені узагальнені знання про організацію психіки людини, людський інтелект. Автор досліджує природу асоціативного мислення, вивчає будову, структуру діяльності мозку, роль звички у поведінці людини. Розглянуто питання, пов'язані з пам'яттю, уявою, емоціями, інстинктами, волею.

ФРЕДЕРИК КЕЙРА (1858-1926)

Французський психолог та філософ. Зробив вагомий внесок у розробку проблеми зв'язку мислення й мови.

Кейра, Ф. Развитие мышления у детей : (логика ребенка и её воспитание) / Ф. Кейра ; пер. О. и С. Егуновых ; под ред. и с предисл. Л. Е. Оболенского. – Санкт-Петербург : изд. В. И. Губинского, 1903. – 116 с.

Автор вважає, що розвиток дитячого мислення як психічний процес проходить через три стадії: I – зростання уяви, II – формування понять на основі асоціативних зв'язків між предметами, III – формування судження. У книзі розкриваються причини логічних помилок, що властиві дітям і підліткам.

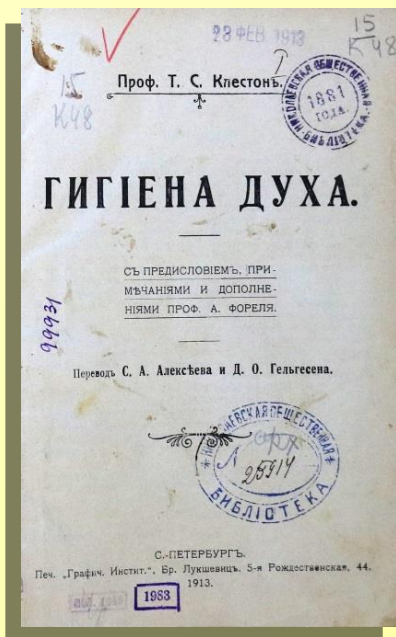
ТОМАС СМІТ КЛЕСТОН (1840-1915)

Шотландський професор, доктор медицини, психіатр. Президент Медико-психологічної асоціації (1888-1915).

Клестон, Т. С. Гигиена духа / Т. С. Клестон ; с предисл., примеч. и доп. проф. А. Фореля ; пер. С. А. Алексеева и Д. О. Гельгесена. – Санкт-Петербург : Печ. «Граф. ин-та» бр. Лукшевиц, 1913. – 216 с.

Автор формулює життєві правила, що спираються на практичний досвід, висвітлює делікатні спостереження за психологією людини в різному віці життя, наводить приклади розумної гігієни мозку, духу та тіла.

ТЕОДОР ЛИПС

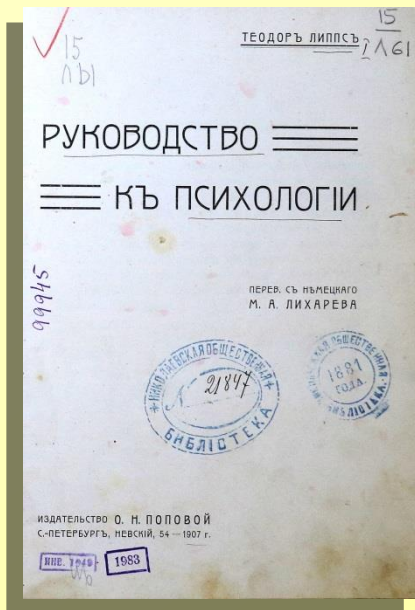
(1851 - 1914)

Німецький психолог, естетик, філософ-ідеаліст. Заклав основи німецької психології і здійснив її систематизацію. Засновник Мюнхенського психологічного інституту.

Липс, Т. Руководство к психологии / Т. Липс ; пер. с нем. М. А. Лихарева. – Санкт-Петербург : Изд. О. Н. Поповой. Тип. «Феникс», 1907. – 394, IV с.

Автор бачив у психології основу всіх філософських наук – логіки, етики та естетики. У своїй праці він викладає предмет психології за основними поняттями.

ЧЕЗАРЕ ЛОМБРОЗО

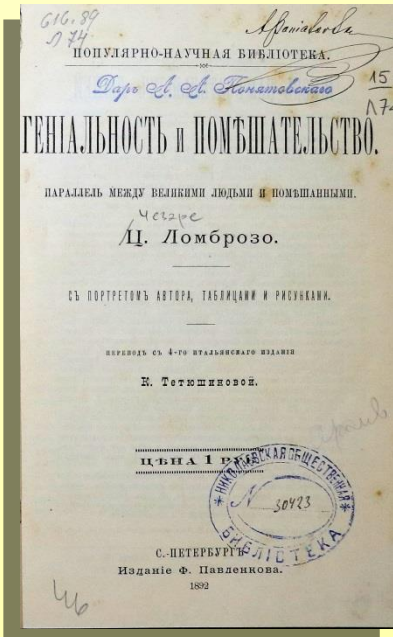
(1835-1909)

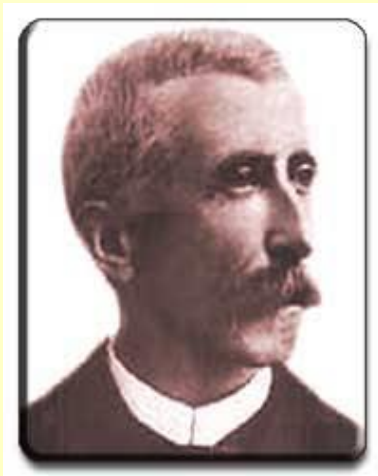
Італійський психіатр, криміналіст, психолог. Запропонував теорію «природженого злочинця».

Ломброзо, Ч. Гениальность и помешательство: параллель между великими людьми и помешанными / Ч. Ломброзо ; пер. с 4-го итал. изд. К. Тетюшиновой. – Санкт-Петербург : Изд. Ф. Павленкова, 1892. – 248 с., [3] л. табл. : ил., портр. – (Популярно-научная библиотека).

Основою для праці стали спостереження вченого, проведені в психіатричній клініці в м.Чезаро. За його думкою, певні події одну людину спонукають до великих відкриттів, а в іншій – спричиняють неприродні реакції. Отже, невротизм і геніальність схожі.

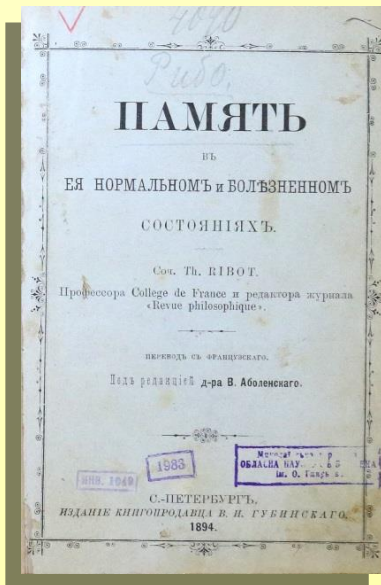
ТЕОДЮЛЬ АРМАН РИБО (1839-1916)

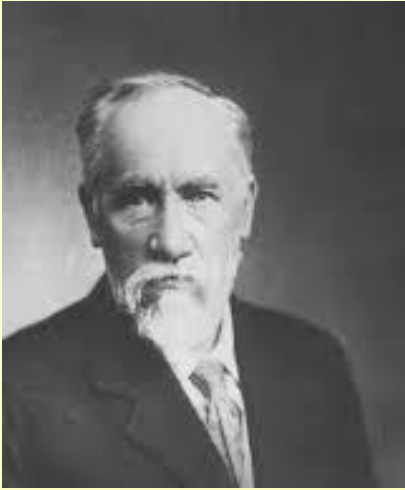
Французький психолог і філософ. Один із засновників французької експериментальної психології.

Рибо, Т. А. Память в её нормальном и болезненном состояниях : пер. с фр. / Т. А. Рибо ; под ред. д-ра Аболенского. – Санкт-Петербург : Изд. книгопродавца В. И. Губинского. Тип. А. Трунова, 1894. – 224 с.

Рибо сформулював свій «закон» порушення пам'яті. Згідно з ним забування йде від більш пізніх до більш ранніх спогадів (як при прогресуючій амнезії). У випадках, коли відбувається відновлення пам'яті, то його етапи відбуваються у зворотному порядку.

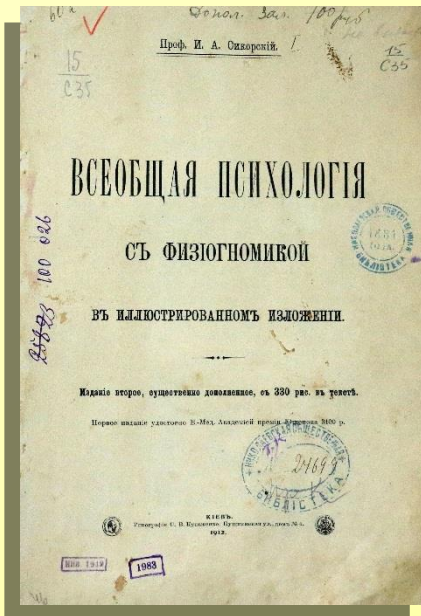
СІКОРСЬКИЙ ІВАН ОЛЕКСІЙОВИЧ (1842-1919)

Український психіатр, психолог, професор Київського університету Св. Володимира (Київський національний університет імені Тараса Шевченка).

Сикорский, И. А. Всеобщая психология с физиогномикой в иллюстрированном изложении / И. А. Сикорский. — 2-е изд., доп. — Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1912. — 770 с., ил.

Книга є енциклопедичним виданням і спирається на докладні дані з історії фізики, біології, антропології, анатомії, фізіології та патології нервової системи. Містить велику кількість ілюстрацій, що зображають людей у різних емоційних станах, форми патології тощо.

СПЕНСЕР ГЕРБЕРТ (1820-1903)

Американський філософ, соціолог і психолог. Його праці стали підставою для створення американської, прагматично орієнтованої психології.

Спенсер, Г. Основания психологии : пер. со 2-го англ. изд. : в 2 т. / Г. Спенсер. – Санкт-Петербург : Изд. И. И. Билибина, 1876.

Автор розглядає еволюцію духу, природу психічної діяльності та закони, на які вона спирається. Він доводить, що між духовним життям і зовнішнім світом існує тісний зв'язок.

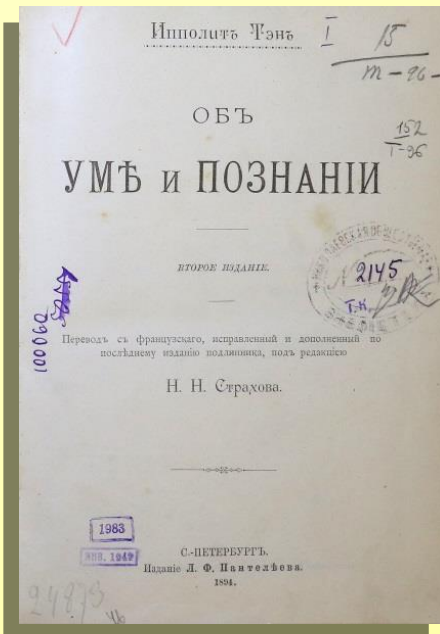
ІППОЛІТ АДОЛЬФ ТЕН (1828-1893)

Французький філософ, психолог, письменник, історик.

Тэн, И. Об уме и познании / И. Тэн ; пер. с фр., испр. и доп. по послед. изд. подлинника, под ред. Н. Н. Страхова. – 2-е изд. – Санкт-Петербург : Изд. Л. Ф. Пантелеева, 1894. – 541 с.

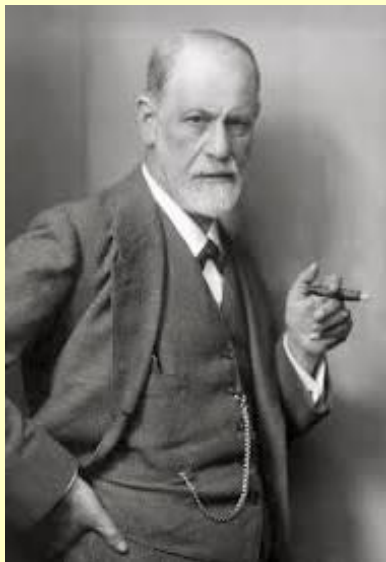
У праці автор побудував загальну теорію людської культури на психологічній основі. За словами автора, «психологія – це наука фактів», вона тісно пов'язана з іншими науками предметами досліджень, що дозволяє зробити їхній всебічний аналіз. Твір став «біблією» натуралізму, вплинувши на французьку думку.

ЗИГМУНД ФРЕЙД

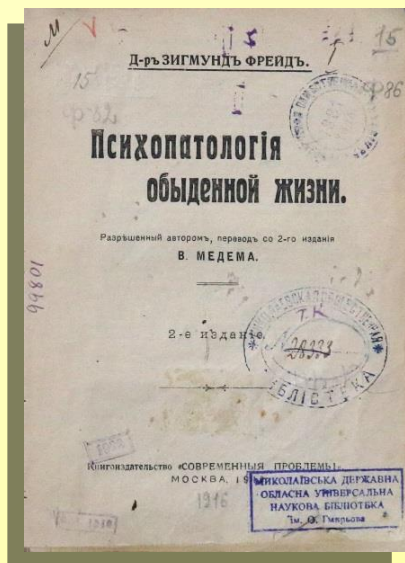
(1856-1939)

Австрійський психіатр, психолог, невропатолог. Основоположник психоаналізу.

Фрейд, З. Психопатология обыденной жизни / З. Фрейд ; разреш. авт., пер. со 2-го изд. В. Медема. – 2-е изд. – Москва : Кн-во «Соврем. проблемы», 1910. – 256 с.

Ця невелика книга стала науковою класикою ХХ століття. Вивчаючи різні відхилення від звичайної буденної поведінки, дивні дефекти і збої, а також, на перший погляд, випадкові помилки і обмовки, автор приходять до висновку, що вони свідчать про глибинні порушення психіки, про симптоми психоневрозу.

*“Психолог – це людина, яка
говорить те, що відомо кожному,
мовою, яку не розуміє ніхто.”*

Дж. Джастроу,
американський психолог

Запрошуємо переглянути представлені книги до відділу науково-дослідної роботи з рідкісними і цінними виданнями Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки.

